

**Rzecznik
Finansowy**

www.rf.gov.pl

Ekspertyza niezależnego rzeczoznawcy – kto za to zapłaci?

Sąd Najwyższy o roli niezależnego rzeczoznawcy

r.pr. Aleksander Daszewski, z-ca dyrektora Wydziału Klienta Rynku Ubezpieczeniowo-Emerytalnego w biurze Rzecznika Finansowego.

Warszawa, grudzień 2019

Uchwały Sądu Najwyższego z zapytań Rzecznika

Najważniejsze narzędzie kształtujące zakres ochrony

KIEDY RZECZNIK MOŻE ZWRÓCIĆ SIĘ ZAPYTANIEM DO SN?

- ✓ Uchwała ma na celu wyeliminowanie występujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym (judykaturze);
- ✓ Warunek konieczny dla sformułowania zapytania prawnego – istnienie rozbieżności w judykaturze
- ✓ Niezbędna szczegółowa i pracochłonna kwerenda orzecznictwa SN i sądów powszechnych pod kątem rozbieżności rozstrzygnięć;

Podstawa prawna tej kompetencji: art. 83 ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018r. poz. 5 z późn. zm.);

22

Wnioski o uchwałę Sądu Najwyższego w latach 2003-2019

21

Podjęte przez Sąd Najwyższy uchwały w latach 2003-2019

20

Orzeczenia w których Sąd Najwyższy podzielił zapatrywanie Rzecznika na rozpatrywaną kwestię.

Faktyczne oddziaływanie uchwał z wniosków Rzecznika na rynek jak skumulowany „mega pozew zbiorowy” daje potężne efekty na długie lata – określa, wskazuje i ujednolica kierunki orzecznictwa sądów powszechnych na przyszłość.

Sąd Najwyższy o kosztach pomocy dla klienta

Kto się myli, ten płaci!

NAJWAŻNIEJSZE UCHWAŁY SN NA WNIOSEK RZECZNIKA FINANSOWEGO DOTYCZĄCE KOSZTÓW W POSTĘPOWANIU LIKWIDACYJNYM/PRZEDSĄDOWYM

- ✔ Koszty pomocy osoby mającej niezbędne kwalifikacje zawodowe
(13 marca 2012 r. - sygn. akt III CZP 75/11)
- ✔ Zwrot kosztów tzw. prywatnej opinii (ekspertyzy) rzeczoznawcy na rzecz poszkodowanego i cesjonariusza (2 września 2019 r. - sygn. akt III CZP 99/18) + wcześniejsza uchwała na rzecz cesjonariusza (29 maja 2019 r. – sygn. akt III CZP 68/19)

Z czasem zakres ochrony będzie obejmował coraz szerzej koszty poniesione przez poszkodowanych w postępowaniu likwidacyjnym/przedsądowym szczególnie za te czynności, które wymagają profesjonalnej wiedzy/ specjalnych umiejętności, a zostały „sprowokowane” przez ubezpieczyciela.

Sąd Najwyższy o kosztach pomocy prawnej

Kto się myli, ten płaci 1/2

ZAPYTANIE RZECZNIKA

Czy w świetle art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) oraz art. 361 k.c., poniesiony na etapie postępowania przedsądowego koszt zastępstwa poszkodowanego przez pełnomocnika wobec zakładu ubezpieczeń podlega kompensacji w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych?

Uzasadnione i konieczne koszty pomocy świadczonej przez osobę mającą niezbędne kwalifikacje zawodowe, poniesione przez poszkodowanego w postępowaniu przedsądownym prowadzonym przez ubezpieczyciela, mogą w okolicznościach konkretnej sprawy stanowić szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych [...]

UCHWAŁA
SN

Uchwała z 13 marca 2012 r. III CZP 75/11

Sąd Najwyższy o kosztach rzeczoznawcy

Kto się myli, ten płaci 2/2

ZAPYTANIE RZECZNIKA

I. Czy [...] koszt prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy poniesiony przez poszkodowanego w celu ustalenia wysokości szkody bądź odpowiedzialności ubezpieczyciela w toku postępowania likwidacyjnego (przedsądowego) podlega kompensacie w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych ?

II. Czy analogicznej kompensacie w powyższym zakresie podlega również koszt prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy poniesiony przez cesjonariusza, który nabył od poszkodowanego wierzytelność odszkodowawczą ?

„Poszkodowanemu oraz cesjonariuszowi roszczeń odszkodowawczych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zwrot kosztów tzw. prywatnej opinii (ekspertyzy) rzeczoznawcy, jeżeli jej sporządzenie było niezbędne do efektywnego dochodzenia odszkodowania.”

UCHWAŁA SN

Uchwała 2 września 2019r. (III CZP 99/18)

Sąd Najwyższy o kosztach rzeczoznawcy

Kto się myli, ten płaci 3/3

Z uzasadnienia uchwały z 2 września 2019r. (III CZP 99/18) wynika, że Sąd precyzyjnie określa **zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela**.

Zakresem odpowiedzialności ubezpieczyciela będzie objęty zwrot kosztów opinii *„jeżeli w stanie faktycznym sprawy, przy uwzględnieniu całości okoliczności, zlecenie ekspertyzy, jak i jej koszt były celowe, niezbędne, konieczne, racjonalne oraz wystarczająco uzasadnione z punktu widzenia efektywnej realizacji roszczenia odszkodowawczego”*.

UWAGA: *„Z punktu widzenia konieczności i racjonalności poniesionych wydatków niezbędne jest też uwzględnienie, czy poszkodowany (cesjonariusz) prowadzi działalność gospodarczą i dysponuje wiedzą lub kadrą i sprzętem, które pozwalają bez pomocy osób trzecich ocenić rozmiar uszkodzeń pojazdów.”*

Ważne koszty rekonstrukcji wypadku

Z uzasadnienia uchwały z 2 września 2019r. (III CZP 99/18) wynika, że Sąd mówi nie tylko o kosztach opinii związanych z wyceną samych kosztów naprawy, ale też **rekonstrukcji/ oceny przebiegu zdarzenia.**

Wymagania te powinny spełniać wydatki na ekspertyzę dotyczącą rozmiaru szkody powypadkowej, jak również na **ekspertyzę zleconą w celu wykazania odpowiedzialności ubezpieczyciela,** w szczególności gdy sprawca szkody lub ubezpieczyciel negują swoją odpowiedzialność, a same **okoliczności wypadku komunikacyjnego wymagają profesjonalnej analizy.**

Ważne! Zasady określone w uchwale pomocniczo mogą być stosowane w odniesieniu do np. prywatnych opinii lekarskich, mających na celu ustalenie stopnia uszczerbku na zdrowiu. Można je odnosić również do szkód likwidowanych np. z ubezpieczenia OC rolników, czy innych polis odpowiedzialności cywilnej.

Ograniczenia uprawnień cesjonariuszy

Podmioty skupujące wierzytelności (cesjonariusze) będą uprawnione do zwrotu kosztów opinii rzeczoznawcy w dwóch przypadkach:

- 1) gdy zlecił ją sam poszkodowany i dopiero po jej uzyskaniu, scedował swoje roszczenia (SN wskazuje, że żądanie zwrotu tych kosztów zostaje przeniesione na cesjonariusza jako integralna część roszczenia).
- 2) gdy cesjonariusz „kupił” już roszczenie od poszkodowanego i następnie zleca opinię rzeczoznawcy (SN wskazuje, że roszczenie stanowi własne roszczenie cesjonariusza i ma oparcie w nabytym roszczeniu i w jego dynamice).

Ale uwaga! Zdaniem SN, ubezpieczyciele nie powinni być zmuszeni do zwrotu kosztów opinii służącej do sprawdzenia opłacalności (oceny ryzyka) dokonania cesji (nabycia roszczenia). **Opinia ma służyć bezpośrednio dochodzeniu roszczenia a nie być związana z samą cesją !!!**

Dodatkowo: Sąd Najwyższy bardzo mocno i jednoznacznie podkreślił prawo poszkodowanych do cesji wierzytelności odszkodowawczych.

RZECZOZNAWCA W PROCESIE REKLAMACYJNYM

Etap reklamacji

Postępowanie poreklamacyjne

Zakład ubezpieczeń
określa rozmiary uszkodzeń i wycenia koszty naprawy

Klient składa reklamację
kwestionuje wycenę np. na podstawie wyceny warsztatu

Zakład ubezpieczeń
odrzuca reklamację i podtrzymuje swoją wycenę

Klient zamawia opinię **niezależnego rzeczoznawcy** –
ocena rozmiarów uszkodzeń i kosztów naprawy.

Jeśli zakład ubezpieczeń chce zakwestionować wycenę
niezależnego rzeczoznawcy, musi przedstawić opinię innego
niezależnego rzeczoznawcy (nie swoich likwidatorów!). Musi
ona **wskazywać istotny błąd** w opinii wydanej na rzecz klienta.

Wsparcie Rzecznika Finansowego na każdym etapie

Porady
telefoniczne i mailowe

Interwencje, postępowania polubowne
istotne poglądy

**Rzecznik
Finansowy**

www.rf.gov.pl

| DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

 www.rf.gov.pl

 biuro@rf.gov.pl

 facebook.com/RzecznikFinansowy